

OCHRONA ŚRODOWISKA W PRAKTYCE GMINY

Bartosz Rakoczy

OCHRONA ŚRODOWISKA W PRAKTYCE GMINY

Bartosz Rakoczy

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 15 grudnia 2019 r.

Recenzent

Dr hab. Anna Barczak, prof. US

Wydawca

Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący

Kinga Zając

Opracowanie redakcyjne

Grażyna Polkowska-Nowak

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2020

ISBN 978-83-8187-157-0

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Rozdział 1	
Zagadnienia wprowadzające	17
1.1. Pojęcie ochrony środowiska. Ochrona środowiska jako zadanie publiczne	17
1.2. Konstytucyjne podstawy ochrony środowiska.....	25
1.3. Pojęcie gminy.....	42
1.4. Pozycja ustrojowa gminy w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.....	45
1.5. Ochrona środowiska a gmina	49
1.6. Wnioski końcowe.....	58

CZĘŚĆ I

GMINA JAKO PODMIOT KORZYSTAJĄCY ZE ŚRODOWISKA

Rozdział 2

Podmiotowe i przedmiotowe przesłanki korzystania

ze środowiska.....	63
2.1. Pojęcie korzystania ze środowiska i jego rodzaje	63
2.2. Pojęcie podmiotu korzystającego ze środowiska	73
2.3. Korzystanie z poszczególnych zasobów środowiska	76
2.4. Wnioski końcowe.....	89

Rozdział 3**Korzystanie przez gminę ze środowiska a wykonywanie**

zadań publicznych	91
3.1. Pojęcie zadania publicznego.....	91
3.2. Gospodarowanie wodami a ochrona środowiska.....	96
3.3. Gospodarowanie odpadami komunalnymi a ochrona środowiska.....	99
3.4. Oczyszczanie ścieków komunalnych a ochrona środowiska.....	104
3.5. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne a ochrona środowiska.....	106
3.6. Budowa dróg a ochrona środowiska	129
3.7. Dofinansowanie ochrony środowiska a wykonywanie zadań publicznych przez gminę.....	130
3.8. Wnioski końcowe.....	135

CZĘŚĆ II

**GMINA JAKO PODMIOT WŁADZY PUBLICZNEJ
WYKONUJĄCY ZADANIA Z ZAKRESU
OCHRONY ŚRODOWISKA**

Rozdział 4**Organizacja ochrony środowiska w systemie prawa**

polskiego	141
4.1. Organy ochrony środowiska	141
4.2. Instytucje ochrony środowiska.....	147
4.3. Podział zadań między organy administracji państwowej i samorządowej.....	152
4.4. Kompetencje organów gminy. Zagadnienia ogólne.....	157
4.5. Wnioski końcowe.....	165

Rozdział 5**Kompetencje organów gminy w zakresie ochrony**

środowiska	167
5.1. Kompetencje w zakresie ochrony przyrody.....	167
5.2. Kompetencje w zakresie zagospodarowania przestrzennego	177

5.3. Kompetencje w zakresie gospodarowania odpadami	181
5.4. Kompetencje w zakresie gospodarowania wodami	194
5.5. Kompetencje w zakresie ochrony zwierząt	202
5.6. Kompetencje w zakresie odpowiedzialności prawnej w ochronie środowiska	207
5.7. Kompetencje w zakresie ocen oddziaływania na środowisko	215
5.8. Wnioski końcowe	224
Zakończenie	227
Wskazania praktyczne do poszczególnych rozdziałów	231
Bibliografia	239
Wzory decyzji i regulaminów	245
1. Decyzja w sprawie zezwolenia na wycięcie drzew	246
2. Decyzja o czasowym odebraniu psa	250
3. Uchwała w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków	252
4. Uchwała w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy	262

WYKAZ SKRÓTÓW

- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2019 r. poz. 1145 ze zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- k.p.a. – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.)
- p.o.ś. – ustawa z 27.04.2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2019 r. poz. 1396 ze zm.)
- pr. wod. – ustawa z 20.07.2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2018 r. poz. 2268 ze zm.)
- pr. wod. z 2001 r. – ustawa z 18.07.2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2017 r. poz. 1121 ze zm.)
- u.f.p. – ustawa z 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.)
- u.l. – ustawa z 28.09.1991 r. o lasach (Dz.U. z 2018 r. poz. 2129 ze zm.)
- u.o.p. – ustawa z 16.04.2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2018 r. poz. 1614 ze zm.)
- u.o.z. – ustawa z 21.08.1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2019 r. poz. 122 ze zm.)
- u.p.z.p. – ustawa z 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2018 r. poz. 1945 ze zm.)
- u.s.g. – ustawa z 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.)
- ustawa ocenowa – ustawa z 3.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2018 r. poz. 2081 ze zm.)

-
- ustawa zaopatrzeniowa – ustawa z 7.06.2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2019 r. poz. 1437 ze zm.)
- u.u.c.p.g. – ustawa z 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2019 r. poz. 2010 ze zm.)

WSTĘP

Problematyka ochrony środowiska w powiązaniu z kwestiami dotyczącymi funkcjonowania gminy nie jest zagadnieniem naukowo nowatorskim. W piśmiennictwie były już podejmowane znakomite i udane próby dokonania analizy tej problematyki. Wystarczy przywołać obszerne i kompleksowo analizujące problem monografie autorstwa Anny Barczak, Marka Górskiego czy Diany Trzcińskiej¹. Autorzy szczegółowo omawiali zagadnienia wskazywane w tytułach swoich prac. Publikacje te koncentrują się na analizie problematyki wykonywania przez gminę jej zadań własnych w zakresie ochrony środowiska. Prezentowane w nich ujęcie bardzo rzetelnie pokazuje, jakie zadania w zakresie ochrony środowiska gmina wykonuje. Kolejne opracowanie przyjmujące taki właśnie punkt widzenia do stanu badań niewiele by wносиło. Mogłoby ono bowiem jedynie aktualizować problematykę, uwzględniając zmiany stanu prawnego.

Brakuje natomiast w doktrynie opracowania, które problem relacji gmina – ochrona środowiska ujmowałoby w nieco innym kontekście. W tej publikacji przyjąłem zatem kilka teoretycznych założeń. Po pierwsze: gmina jest jednostką samorządu terytorialnego wykonującą zadania

¹ Zob. m.in.: A. Barczak, *Model gospodarowania odpadami komunalnymi w Polsce i Niemczech. Analiza prawnoporównawcza*, Szczecin 2013; A. Barczak, *Zadania samorządu terytorialnego w zakresie ochrony środowiska*, Warszawa 2006; A. Barczak, E. Karaszewska, *Zadania samorządu terytorialnego w ochronie środowiska. Aspekty materialne i finansowe*, Warszawa 2015; *Prawo ochrony środowiska*, red. M. Górski, Warszawa 2018; *Prawne i organizacyjne obowiązki gmin w postępowaniu z odpadami komunalnymi*, red. M. Górski, K. Nowacki, Wrocław 2012; D. Trzcińska, *Prawo planowania i zagospodarowania przestrzennego z perspektywy środowiska i jego ochrony*, Warszawa 2018.

publiczne w zakresie ochrony środowiska. Kontekst ten stanowi kontynuację dorobku, o którym wcześniej wspomniano. Po drugie: gmina równolegle wykonuje także inne zadania publiczne niż tylko z zakresu ochrony środowiska. Po trzecie: wykonywanie innych zadań publicznych niż zadania z zakresu ochrony środowiska wymaga ingerencji w to środowisko lub oddziaływania na nie. W konsekwencji, po czwarte: gmina w określonych sytuacjach staje się również podmiotem korzystającym ze środowiska. Po piąte: gmina w celu wykonywania zadań własnych musi być podmiotem korzystającym ze środowiska. Po szóste zatem: gmina występuje w specyficznym dualizmie, będąc z jednej strony podmiotem zobowiązanym do wykonywania zadań publicznych z zakresu ochrony środowiska, z drugiej zaś – podmiotem korzystającym ze środowiska w zakresie niezbędnym do wykonywania innych zadań własnych.

Te założenia metodologiczne pozwalają na sformułowanie celu badawczego oraz tezy badawczej, a także determinują systematykę i układ książki.

Celem tej publikacji jest wykazanie, że pozycja gminy w kontekście ochrony środowiska jest pozycją dualistyczną, co w istocie powoduje wewnętrzny konflikt, czasami wręcz normatywnie nierozwiązywalny. Przyjęta teza badawcza brzmi zatem, że gmina występuje w dwóch rolach wobec ochrony środowiska: niekiedy jako podmiot odpowiedzialny za jego ochronę, a niekiedy jako podmiot na środowisko oddziałujący.

Zgodnie z przyjętymi założeniami w rozdziale 1 analizuję zagadnienia wprowadzające, które będą się koncentrowały na wyjaśnieniu znaczenia pojęć „ochrona środowiska” oraz „gmina” w omawianym kontekście. Przeanalizowane zostaną tu również kwestie konstytucyjnej pozycji gminy, ze szczególnym zaakcentowaniem wykonywania przez nią zadań publicznych, w tym zadań w zakresie ochrony środowiska.

Należy zaznaczyć, że to opracowanie nie ma roszczeń do wyczerpującej analizy podstawowych zagadnień i pojęć, a podjęte rozważania dotyczą wyłącznie tych aspektów, które są istotne z punktu widzenia celów badawczych. Mogą one przybierać postać ogólnych stwierdzeń lub będą

ograniczone tylko do podstawowych kwestii. W zakresie tym istnieje bowiem bogata literatura, której dokładna analiza jest zbędna.

W rozdziale 2 podejmuję rozważania dotyczące problematyki prawa do korzystania ze środowiska oraz podmiotu korzystającego ze środowiska. Rozdział ten zawiera analizę zakresów tych zagadnień – ze szczególnym uwypukleniem sytuacji gminy jako podmiotu korzystającego ze środowiska.

Rozdział 3 zawiera omówienie problematyki wykonywania przez gminę poszczególnych zadań publicznych, przy czym dotyczy on tylko takich zadań, których wykonanie powoduje konieczność lub możliwość oddziaływania na środowisko.

Również w tym przypadku należy podkreślić, że rozdział ten nie aspiruje do wyczerpującego przeanalizowania zakresu i sposobu wykonywania poszczególnych zadań publicznych przez gminę – ma on jedynie wskazać takie zadania oraz wskazać ich styk z aspektami oddziaływania na środowisko.

W rozdziale 4 dokonałem analizy zakresu pojęć „organ ochrony środowiska” oraz „instytucja ochrony środowiska”. Nie omówiłem wyczerpująco tych zagadnień, gdyż rozdział ten ma jedynie wykazać, że organy gminy – w osobach rady gminy oraz wójta, burmistrza lub prezydenta miasta – są organami ochrony środowiska. Istotne są tutaj zakresy ich kompetencji, biorąc pod uwagę wewnątrzorganizacyjną strukturę gminy. Z kolei przedstawienie problematyki instytucji ochrony środowiska ma wskazać, z jakiej pomocy – głównie o charakterze finansowym – może korzystać gmina przy wykonywaniu zadań w zakresie ochrony środowiska, a także zadań własnych *in genere*.

Wreszcie w rozdziale 5, który również nie aspiruje do miana opracowania wyczerpującego kompleksowo całość problematyki, wskazuję na kompetencje organów gminy w zakresie ochrony środowiska w odniesieniu do poszczególnych obszarów prawa ochrony środowiska.

Należy zaznaczyć, że rozdziały ujęte są w dwie części: pierwsza dotyczy sytuacji gminy jako podmiotu korzystającego ze środowiska, druga zaś – sytuacji gminy i jej organów jako organów ochrony środowiska. Jak już wskazano, zagadnienie, które jest przedmiotem tej publikacji, w zaproponowanym tu ujęciu nie było przedmiotem zainteresowania piśmiennictwa. Nie oznacza to oczywiście, że problem gminy w kontekście ochrony środowiska nie był przedmiotem dociekań naukowych, czego dowodem są przywoływane wcześniej monografie.

W książce zostaną wykorzystane podstawowe opracowania z zakresu zarówno prawa samorządu terytorialnego, jak i prawa ochrony środowiska, w tym komentarze do stosownych aktów prawnych. Szerokie prezentowanie całości dorobku naukowego w zakresie prawa samorządu terytorialnego czy prawa ochrony środowiska jest z punktu widzenia problemu badawczego, który został postawiony, niecelowe. Podstawowymi aktami prawnymi, w których analizowana materia normatywna jest zawarta, są akty ustrojowe – jeżeli chodzi o gminę, oraz ustawy regulujące poszczególne zagadnienia z zakresu ochrony środowiska. Bez wątpienia istotną rolę odgrywają uregulowania ustawy z 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym. Nie bez znaczenia w kontekście ustrojowym i związanym z ochroną środowiska są przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r., przy czym jeżeli chodzi o problematykę ochrony środowiska, to podstawowym aktem prawnym jest ustawa z 27.04.2001 r. – Prawo ochrony środowiska, a z punktu widzenia praktyki gminy – ustawa z 16.04.2004 r. o ochronie przyrody. W tym ostatnim przypadku istotną rolę odgrywa również ustawa z 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W pracy zostanie wykorzystana przede wszystkim metoda formalno-dogmatyczna. Determinuje ją tytuł publikacji, który wskazuje również na wątek praktyczny. Należy więc odpowiedzieć na pytanie, jak dualizm gminy przekłada się na praktykę jej funkcjonowania. To z kolei wymaga dokonywania wykładni norm prawnych.

Niektórych zagadnień nie można jednoznacznie zaliczyć do jednego lub drugiego zakresu problematyki, gdyż sam ustawodawca nie ma pomysłu na gminę w kontekście ochrony środowiska. Najlepszym dowodem

są represyjne wobec gminy rozwiązania przyjęte chociażby w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Stąd też niektóre zagadnienia tej pracy omawiane są dwukrotnie, ale zawsze w dwóch ujęciach, np. problem wykonywania zadań publicznych z zakresu ochrony środowiska ma znaczenie z punktu widzenia zarówno pozycji ustrojowej gminy, jak i organizacji ochrony środowiska.

W publikacji został przyjęty stan prawny na dzień 15.12.2019 r.

Rozdział 1

ZAGADNIENIA WPROWADZAJĄCE

1.1. Pojęcie ochrony środowiska. Ochrona środowiska jako zadanie publiczne

Pojęcie „ochrona środowiska” nie przynależy do nauk prawnych w sposób naturalny, gdyż jest ono przede wszystkim ulokowane w naukach przyrodniczych. Tam też należy poszukiwać jego definicji. Nie oznacza to jednak, że dla współczesnego prawodawcy zagadnienie ochrony środowiska jest obojętne. Nie tylko nie zachowuje on takiej postawy, ale wręcz wykazuje żywe zainteresowanie tą problematyką, czego dowodem jest dynamiczny rozwój prawa ochrony środowiska¹.

Pojęcie ochrony środowiska, choć naturalnie przynależy do nauk przyrodniczych, ma swój wymiar normatywny. Wobec tego pojęcia, stanowiącego jeden z centralnych punktów ustawy – Prawo ochrony środowiska², legislator może przyjąć dwie postawy: albo posługiwać się nim bez jednoczesnego jego zdefiniowania w akcie prawnym, albo zdecydować się na przyjęcie definicji legalnej. W tym drugim przypadku legislator staje przy tym wobec dylematu, jaką definicję przyjąć: czy taką, którą posługują się nauki przyrodnicze, czy może inną. Jak trafnie podkreśla Sławomira Wronkowska:

¹ Zob. B. Rakoczy, *Koncepcja współczesnego prawa ochrony środowiska a jego dynamiczny rozwój*, „Przegląd Prawa Ochrony Środowiska” 2012/2, s. 57–71.

² Ustawa z 27.04.2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2019 r. poz. 1396 ze zm.).

„Jednym z podstawowych środków eliminowania wieloznaczności oraz usuwania nieostrości jest **definiowanie**. Prawodawca korzysta z tego środka zwłaszcza wtedy, gdy określone słowo ma w języku etnicznym wiele znaczeń i konieczne jest dokonanie wyboru jednego z nich. W takiej sytuacji podaje się w tekście prawnym to znaczenie, które wybrał prawodawca”³.

Rozwiązując ów dylemat, legislator musi uwzględniać okoliczność, że nauki przyrodnicze posługują się naukowym pojęciem ochrony środowiska i podejściem metodologicznym charakterystycznym dla tych nauk. W konsekwencji definicja wypracowana w naukach przyrodniczych mogłaby być dla adresata normy prawnej całkowicie niezrozumiała i trudna do zastosowania. Jeżeli zatem legislator decyduje się na wprowadzenie definicji legalnej pojęcia „ochrona środowiska”, to musi uwzględniać postulaty: jasności normy prawnej, konieczności zrozumiałości przepisu przez przeciętnego adresata, udatności takiej definicji na potrzeby stosowania prawa. Jak trafnie wskazuje Andrzej Malinowski:

„Każda definicja winna spełniać kryteria poprawności, w szczególności dokładnie określać zakres i znaczenie definiowanej nazwy, a także winna wskazywać tylko istotne własności jej desygnatów. Należy ją formułować jednoznacznie za pomocą słów znanych odbiorcy, gdyż w przypadku niespełnienia tego warunku popełniamy błąd *ignotum per ignotum* (nieznane przez nieznanne). Definicja również nie może być obciążona błędem *circulus in definiendo* (błędne koło bezpośrednie lub pośrednie). Ponadto definicja powinna być zwięzła, **ma ona na celu podanie sposobu odróżnienia desygnatów definiowanej nazwy, a nie podanie encyklopedycznych wiadomości o tych desygnatach**”⁴.

Warto też przytoczyć interesujący pogląd M. Górskiego, wyrażony wprawdzie w stosunku do definicji środowiska, ale oddający pewne trudności i konsekwencje definicyjne. Autor ten zauważa, że:

„Ustawa przykładowo wylicza elementy środowiska: powierzchnia ziemi, kopaliny, powietrze, wody, elementy różnorodności biologicznej, także krajobraz i klimat.

³ S. Wronkowska, *Podstawowe pojęcia prawa i prawoznawstwa*, Poznań 2005, s. 65–66.

⁴ A. Malinowski, *Polski tekst prawny. Opracowanie treściowe i redakcyjne*, Warszawa 2012, s. 55–56.

Sądzę, że z uwagi na dokonane wyżej ustalenia terminologiczne (...) przyjęcie terminu «środowisko» dla określenia zespołu elementów opisanych w definicji nie jest prawidłowe – termin jest chyba zbyt szeroki. Definicja ta jednak już się w ustawodawstwie zadomowiła⁵.

W konsekwencji legalna definicja ochrony środowiska nie ma na celu arbitralnego rozwiązywania sporów naukowych wśród przedstawicieli nauk przyrodniczych i tworzenia jedynej słusznej wizji, ale ma na celu skuteczne stosowanie prawa. Istotą normatywnego zdefiniowania pojęcia „ochrona środowiska” jest zatem wypracowanie takiej definicji, która pozwoli chronić środowisko także z zastosowaniem instrumentów jurydycznych.

Kolejną cechą tej definicji, którą powinien uwzględnić legislator, jest zaakcentowanie takich jej elementów, które będą miały znaczenie z punktu widzenia prawa – na co wskazywał cytowany już A. Malinowski, przy czym wcale nie muszą to być te same elementy, jakie akcentują nauki przyrodnicze. W pełni zrozumiałe, a nawet naturalne jest więc to, że definiując to pojęcie, inaczej położą akcent nauki przyrodnicze, inaczej zaś nauki prawne, czy też ściśle rzecz ujmując – sam legislator. To zatem, co dla nauk przyrodniczych może mieć znaczenie kluczowe, dla nauk prawnych – niekoniecznie, i odwrotnie. W naukach prawnych akcentować bowiem należy te elementy definicji, które z punktu widzenia skutecznego stosowania prawa wydają się najważniejsze. Stąd też legalna definicja pojęcia „ochrona środowiska” musi budzić zastrzeżenia przedstawicieli nauk przyrodniczych, ale jest to w pełni zrozumiałe, gdyż jej cele są inne, niż definiowanie tego pojęcia w naukach przyrodniczych.

Definicja legalna pojęcia „ochrona środowiska” znajduje się w art. 3 pkt 13 p.o.ś., który stanowi, że:

„Ilekcroć w ustawie jest mowa o:

(...)

- 13) ochronie środowiska – rozumie się przez to podjęcie lub zaniechanie działań, umożliwiające zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej; ochrona ta polega w szczególności na:

⁵ M. Górski [w:] *Prawo ochrony środowiska*, red. M. Górski, Warszawa 2018, s. 32.

Publikacja omawia zadania i obowiązki gminy w dwóch aspektach, z jednej strony jako podmiotu zobowiązanego wykonywać określone zadania z zakresu ochrony środowiska, a z drugiej – jako podmiotu korzystającego ze środowiska.

Autor podejmuje rozważania dotyczące m.in.:

- prawa do korzystania ze środowiska oraz podmiotu korzystającego ze środowiska;
- realizacji przez gminę poszczególnych zadań publicznych, których wykonanie powoduje konieczność lub możliwość oddziaływania na środowisko;
- zakresu i sposobu wykonywania wybranych zadań publicznych przez gminę;
- analizy pojęć „organ ochrony środowiska” oraz „instytucja ochrony środowiska”;
- kompetencji organów gminy w zakresie ochrony środowiska w odniesieniu do poszczególnych obszarów prawa ochrony środowiska.

W opracowaniu zamieszczono również wzory decyzji i regulaminów, w tym:

- decyzję w sprawie zezwolenia na wycięcie drzew,
- decyzję o czasowym odebraniu psa,
- uchwałę w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków,
- uchwałę w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

Książka przeznaczona jest dla adwokatów, radców prawnych, sędziów, notariuszy, prokuratorów oraz pracowników administracji rządowej i samorządowej. Będzie cennym źródłem wiedzy dla ekonomistów, księgowych i przedsiębiorców branży chemicznej. Zainteresuje również pracowników naukowych oraz studentów prawa i administracji.

Bartosz Rakoczy – profesor doktor habilitowany nauk prawnych; kierownik Katedry Prawa Ochrony Środowiska i Publicznego Prawa Gospodarczego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu; radca prawny; współnik w kancelarii radców prawnych, radca prawny Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie”, adwokat Gnieźnieńskiego Trybunału Metropolitalnego; członek Krajowej Komisji do spraw ocen oddziaływania na środowisko; autor wielu publikacji z zakresu prawa ochrony środowiska, prawa cywilnego i prawa kanonicznego.

9 788381 871570 W01P01

ISBN 978-83-8187-157-0

9 788381 871570

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 129 ZŁ (W TYM 5% VAT)